

Referat fra møde i Arbejdsgruppen ved Sydlangeland tirsdag den 10. maj 2005

Tilstede: Allan, Kirsten, Aksel, Jørgen L, Jane, Birte, Hanne, Jørgen R, Poul, Erik, Christina, Per og Børge.

Der var **afbud fra:** Mogens, Helle og Jens.

Desuden manglede: Anthony og Niels.

.....

Først skal der lyde en **meget stor tak** til arbejdsgruppen, for den store og flotte indsats i Tryggelev Nor. Sidst i forbindelse med indvielsen, hvor det flotte fremmøde var meget glædeligt. Også stor tak til Helle og Aksel for den flotte folder, og til Hanne og Jørgen R. for lån af sommerhus til mødet. En særlig stor tak til Erik for sin store, vedholdende og kompetente indsats.

Nye medlemmer

Torkil, som er en erfaren botaniker med et stort kendskab til floraen i Tryggelev Nor, er nyt medlem af gruppen. **Christina** syntes, det var spændende og tiltrængt med en botanisk sagkyndig i gruppen. **Birte** fra Bøjden Nor arbejdsgruppe har valgt også at deltage i arbejdet ved Tryggelev Nor. **Kirsten** er via Allan kommet med i gruppen. Velkommen til Kirsten, Birte og Torkil!

Vinterens plejeopgaver

Arbejdsgruppen har udført en meget flot rydning af tjørn og roser omkring gravhøjene. Endnu resterer der en del, men det udførte arbejde er meget flot! Desuden har arbejdsgruppen ryddet på stranden og indsamlet plastik i den nordlige del. Dette er blevet bemærket og værdsat af flere lokale beboere. Gruppen har også opsat hvinandekasser langs stien i Nørreballe Nor. Det skal nu afklares om de hænger inde hos naboen! Hen over vinteren har arbejdsgruppen opsat flere nye stolper og påsat skilte og piktogrammer.

"Uniformering" af arbejdsgruppen

Flere udtrykte ønske om en form for beklædning der tydeliggjorde, at de repræsenterede Fugleværnsfonden. Det kunne være en kasket eller en jakke. Det viste sig, at mange fra arbejdsgruppen ikke havde fået en af Fugleværnsfondens fleecetrøjer, med "Fugleværnsfonden" påtrykt ryggen. Følgende havde ikke fået nogen fleecetrøje (størrelser er på øjemål og hukommelse, angivet af Søren. De er små i størrelserne): Aksel (L), Christina (S), Jørgen Lundby (XL), Kirsten (M), Per (L), Børge (L), Birthe (M), Hanne (M), Jørgen R (L), og Jane (M). Fugleværnsfondens sekretær **Jørgen Wikkelsø** undersøger om der er flere på lager og sørger for udsendelse til gruppen. *Det har siden vist sig, at der kun er størrelse medium tilbage. Disse vil blive sendt til de respektive medlemmer. Fugleværnsfonden undersøger i øjeblikket, om det er muligt at få fremstillet flere fleecetrøjer i de manglende størrelser.*

Fællestræffet

Der afholdes fællestræf for alle Fugleværnsfondens arbejdsgrupper, **grundlovsdag søndag den 5. juni**. Der er meget stor interesse for dette arrangement og i skrivende stund er der 58 tilmeldinger. Hertil kommer FVF- ansatte *samt arbejdsgruppen på Sydlangeland*, så vi regner med at nå op på mindst 75 personer! Af hensyn til den endelige planlægning, bedes de medlemmer af arbejdsgruppen, der deltager, men som endnu ikke har tilmeldt sig Fællestræffet, gøre dette!

Arbejdsgruppen er vært ved arrangementet og skal stå for det praktiske i forbindelse med mad og kaffe m.m. Et af formålene med træffet, er at vise området frem og fortælle de andre kolleger, hvordan gruppen på Langeland arbejder, og hvilke opgaver der udføres.

Følgende fællestræf-grupper blev dannet:

Madgruppen: Kirsten, Helle, Jane og Christina.

Telt/pladsgruppen: Allan, Jørgen L, Erik, Per og Børge

Guider: Aksel, Jørgen R. og Christina. Pga. den store tilmelding er der nok brug for yderligere et par guider (Jørgen L.?, Helle?)

Søren fremsender informationsmateriale om LIFE projektet.

Madlavning m.m. varetages af følgende personer (budget ca. 100 kr. pr. kuvert):

Frikadeller m. kartoffelsalat:	Kirsten
10 Brød:	Christina
Oste fra "Sinai" (Rygeost, Svendbo og smør):	Hanne og Jørgen R.
Cowboykaffe (<i>opskrift: se senere</i>), samt	
øl/vand, mælk/sukker:	Erik
Kager:	Helle
Stor gryde:	Søren

Diverse indkøb

The, kaffe, engangsbestik, krus, servietter: Børge

Pavilloner: Børge

Program

Mødested: P-pladsen i Tryggelev Nor

- Kl. 11.30-11.45: Velkomst ved Elise samt kort introduktion af LIFE-projektet v. Søren
- Frokost
- Guidede ture til skjul i Tryggelev og Salme Nor
- Cowboykaffe
- Kl. ca. 14.00: Nørreballe Nor (Gåtur på den nye natursti eller afslapning ved dyssen)
- Kl. 16.15: Hjemkørsel

LIFE-projektet

Vi startede med en snak om navnespørgsmålet: Skal det hedde Nørreballe Nor eller Tryggelev Nor. **Aksel** havde skrevet et brev til Fugleværnsfondens formand om dette spørgsmål, og **Christina** og **Hanne** mente også, at søen selvfølgelig skulle hedde Nørreballe Nor. Søren fortalte, at det var vigtigt for Fugleværnsfonden at kunne give hele reservatet en fælles betegnelse, og det er Tryggelev Nor. Når det er sagt, er der fuld enighed om, at den nye sø skal hedde Nørreballe Nor. Skiltningen i området ændres, så der står Tryggelev Nor/Nørreballe Nor. Et skilt med omtrent denne ordlyd er bestilt.

Erik gjorde opmærksom på, at der er problemer med at finde stien til pumpestationen. **Elise** tager derfor kontakt til Hans Madsen, som ejer jorden, for at spørge om lov til at opsætte en eller to pæle med piktogrammer, der viser vej.

Elise har talt med den familie, der har benyttet stien til at ride på. De forstår godt, at det ikke er så hensigtsmæssigt, og vil derfor i fremtiden kun ride til Norsbjerg og drikke aftenkaffen.

I skrivende stund er der netop sat strøm på hegnet, så kreaturerne kan sættes på græs.

Der skal lyde en stor tak til **Aksel** og **Helle** for det meget professionelle arbejde med folderen. Den er blevet rigtig flot! Den vil blive oversat til både tysk og engelsk.

Erik har opsat en folderkasse til de nye foldere på P-pladsen ved stendyssen i Nørreballe Nor. Der opsættes meget snart et planchehalvtag, hvor der vil være mulighed for flere folderkasser. Erik fortalte, at de nye foldere forsvinder hurtigere end han kan fylde op.

Efter at Nørreballe Nor er genskabt og indviet på bedste vis af Amtsborgmester Jan Boye, fortsætter projektet nu i Tryggelev Nor. Her er den største opgave, at der skal laves et kontrolleret ind- og udløbsbygværk, som skal sørge for en udskiftning af vandet mellem Marstal Bugt og Tryggelev Nor. For at friholde Salme Nor for denne saltpåvirkning, hæves diget ca. 20 cm. Disse tiltag kræver tilladelse fra myndighederne, der skal give dispensation i forhold til naturbeskyttelsesloven (fredningen og § 3) samt fra vandløbsloven. Disse dispensationer er givet, men der er i øjeblikket høringsperiode, som varer til 1. juni. Såfremt der ikke kommer indsigelser, vil disse projekter kunne gennemføres i september måned.

Vi har også søgt dispensation til at opføre et handicapvenligt skjul i rørskoven tæt ved P-pladsen i Tryggelev Nor. Fredningsnævnet mener imidlertid, at dette er for stort et indgreb i området, og foretrækker et skjul i kanten af området. Det overvejes derfor i øjeblikket, hvad vi kan gøre. Tankerne går på at udbygge og forbedre det nuværende tårn i Tryggelev Nor - inkl. forbedring af stien, så kørestolsbrugere kan komme ud til tårnet. **Erik** tvivlede på, om der overhovedet var nogle handicappede, der ville være interesseret i at bruge skjulet, men **Børge** mente, at det ville blive hilst velkomment og brugt af handicappede.

Den 25. - 26. maj afholdes der en studietur til området. Her vil Fugleværnsfonden vise området frem for amtets biologer samt særligt indbudte eksperter fra England. Formålet er at indsamle viden og inspiration til den kommende pleje og drift af området.

Henrik Mørup Petersen arbejder i øjeblikket på en plejeplan, der dækker hele Tryggelev Nor reservatet. Plejeplanen skal være færdig til efteråret og vil indgå i drøftelserne med de engelske eksperter.

Gulstav Mose

Tårnet i Gulstav Mose er i meget dårlig stand. Tømrer Hans Meilstrup vil vurdere tårnets tilstand, men indtil denne vurdering foreligger, lukkes tårnet.

For at mindske algeangreb på tårnet, tyndes der grundigt i æblebevoksningen rundt om tårnet. Naturgenopretningen nord for tårnet betyder samtidigt, at det vil være interessant at kunne kigge mere mod nord.

Aksel fortalte, at vandstanden var meget høj i mosen. **Søren** svarede, at det var svært for Fugleværnsfonden at argumentere for en vandstandssænkning, da en høj vandstand som regel er godt for fuglene. Ved en besigtigelse den 11. maj kunne Søren imidlertid konstatere, at Aksel havde set rigtigt, idet vandstanden var steget yderligere i forhold til 2004. En kontakt til Fyns Statsskovdistrikt afslørede, at et rør i nærheden af pumpen er stoppet. Det vil blive repareret i sensommeren, hvorefter vandstanden vil blive som i 2004.

Kommende aktiviteter for maj - november

- Bekæmpelse af rynket rose
- Beskæring af buketorn v. hytten (målet er at få åbnet op ind til de gamle stengærder)
- Slåning af fugtige overgangszoner i august: Slåning med Ferrari og sammenrivning. Herved vil man kunne genskabe engområder til f.eks. plettet rørvagtel i den indre del af Salme Nor, eller i den NØ-lige del af Tryggelev Nor
- Maling af fugletårn
- Opsætning af køleskab i hytten
- Rydning ved Trehøje

Cowboykaffe, opskrift (fra Joachim Randrup, Det Autonome Køkken, <http://www.cucina-autonoma.dk>):

- 40 l vand koges op
- Heri hældes 1 pose kaffe á 500 g
- Der røres 13 gange
- 2 brændestykker af løvtræ med gløder og hele molevitten dypes i kaffen! Herved forsvinder bitterstofferne og kaffen bundfælder
- Kaffen holdes varm

Referent: Søren

Kalender:

Søndag den 22. maj:	Klargøring til fællestræf
Søndag den 29. maj:	Reservedag til yderligere klarlægning
Søndag den 5. juni:	Fællestræf
Lørdag den 6. august:	Slåning af overgangszoner i Tryggelev Nor og slåning af rynket rose
Lørdag den 10. september:	Gulstav Mose (Rydning i æblehave ved tårn, så der kommer mere luft til tårnet)
Lørdag den 8. oktober:	Rydning ved Trehøje
Torsdag den 17. november:	Møde i arbejdsgruppen hos Aksel kl. 19.00